



# INFORMACJA O BUDŻETACH GOSPODARSTW DOMOWYCH

W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM  
W 2016 R.

*Badanie budżetów gospodarstw domowych jest jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną a wyniki uogólniane są na wszystkie gospodarstwa domowe w kraju.*

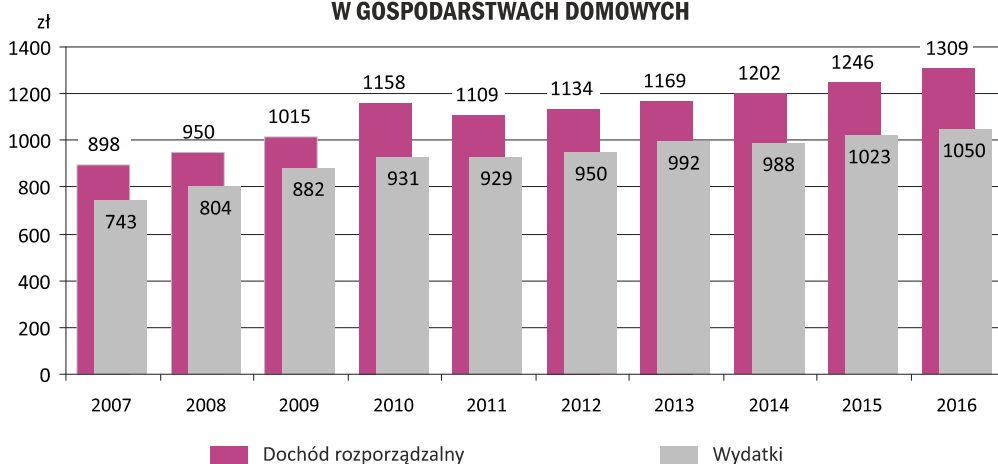
*Podstawową kategorią ekonomiczną – mającą decydujący wpływ na warunki życia gospodarstwa domowego – jest dochód rozporządzalny, który przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.*

*W 2016 roku w województwie kujawsko-pomorskim badanie budżetów objęło 1968 gospodarstw domowych. Przeciętne gospodarstwo tworzyły 3 osoby.*

## DOCHODY I WYDATKI

Na przestrzeni ostatnich 10 lat obserwuje się stopniową, aczkolwiek wyraźną poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie kujawsko-pomorskim. Gospodarstwa domowe z roku na rok osiągają wyższe dochody i ponoszą większe wydatki. Niemniej jednak nadwyżka dochodów nad wydatkami wciąż utrzymuje się na podobnym poziomie. Udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym w ostatniej dekadzie kształtuje się na poziomie ok. 80%.

### PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH



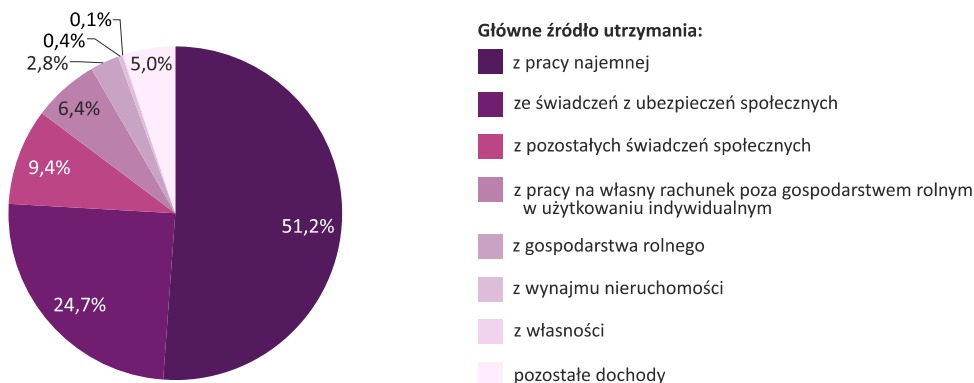
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę wyniósł w 2016 r. 1309 zł i był realnie wyższy o 5,7 % od dochodu z roku 2015. W ujęciu nominalnym był on wyższy o 5,1% od poziomu dochodu sprzed roku.

**Dochód realny** – dochód nominalny skorygowany o poziom inflacji.



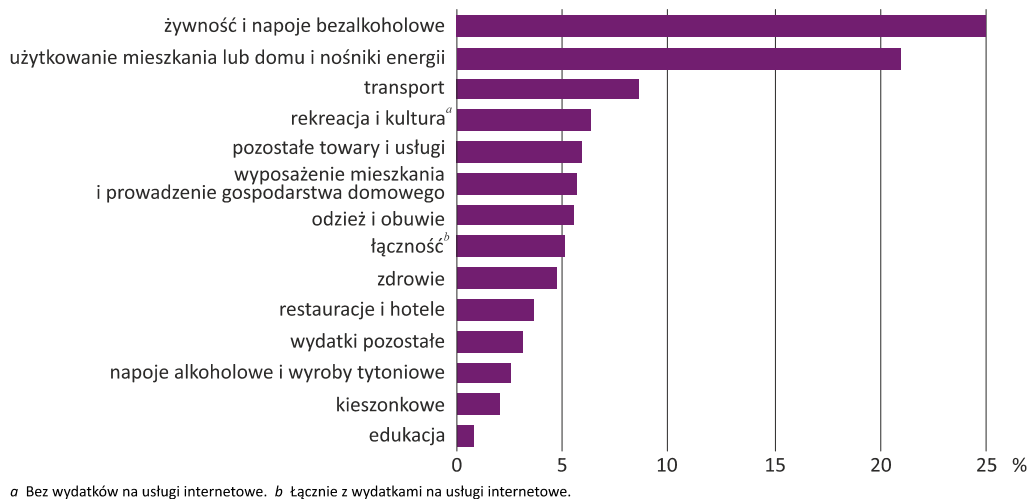
Przeciętne miesięczne wydatki w gospodarstwach domowych na osobę w 2016 r.<sup>1</sup> osiągnęły wartość 1050 zł i były realnie wyższe o 3,3% od wydatków z roku 2015. W ujęciu nominalnym wydatki były wyższe o 2,7% (o 27,94 zł) od wydatków z 2015 r.

**STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA W 2016 R.**



Dochód rozporządzalny gospodarstw domowych w największym stopniu tworzą dochody z pracy najemnej. W 2016 r. ich udział w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł 51,2% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę (w 2015 r. – 51,4%). Znaczącą część tego dochodu tworzyły też dochody ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – 24,7% (w 2015 r. 26,5%). Istotne zmiany w kształtowaniu dochodu rozporządzalnego w 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano w przypadku grupy dochody z pozostałych świadczeń społecznych – wzrost o 84,8% oraz w grupie dochody z gospodarstwa rolnego – spadek o 44,4%.

**STRUKTURA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2016 R.**



Podobnie jak w latach poprzednich, w strukturze wydatków na 1 osobę w 2016 r. dominowały wydatki związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych – 96,9%. Najistotniejszą grupę w tej kategorii stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 25,0% ogółu wydatków (w 2015 r. – 24,9%). Drugą znaczącą grupą wydatków były te ponoszone z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii – stanowiły one 21,1% ogółu wydatków (w 2015 r. – 21,7%). Niewielką część w wydatkach gospodarstw domowych stanowiły wydatki na edukację – w analizowanym roku było to 0,7% ogółu wydatków (w 2015 r. – 1,0%).

<sup>1</sup> Ze względu na wprowadzenie od 2013 r. nowej klasyfikacji spożycia indywidualnego według celu, opartej na zharmonizowanej klasyfikacji COICOP dla wszystkich badań Europejskiego Systemu Statystycznego, wyniki dla okresu 2004–2016 podano w warunkach porównywalnych – do pozycji „wydatki” w latach 2007–2012 doliczono pozycję „składki na ubezpieczenie na życie”.



**SPOŻYCIE I WYPOSAŻENIE**

W województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyło się spożycie niektórych artykułów żywnościowych, zwłaszcza ziemniaków (o 11,9%), pieczywa (o 9,5%), jajek (o 8,7%), drobiu (o 5,8%), mleka świeżego (o 4,4%) oraz cukru (spadek o 4,1%). Wzrost spożycia zanotowano m.in.: dla soków owocowych i warzywnych (o 15,0%), masła (o 8,7%), wód mineralnych i źródlanych (o 5,7%), jogurtów (o 1,7%) oraz owoców (wzrost o 1,5%).

W analizowanym okresie nastąpiła poprawa wyposażenia gospodarstw w dobra trwałego użytkownika uważane za niezbędne do ich funkcjonowania, a także dobra wspomagające takie jak: zmywarka do naczyń (o 25,6%), kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 25,1%), smartfon (o 22,2%) oraz zestaw kina domowego (wzrost o 12,5%). Jednocześnie odnotowano spadek wyposażenia gospodarstw domowych w urządzenia takie jak: komputer bez dostępu do Internetu (o 38,7%), telefon stacjonarny (o 20,1%), odtwarzacz DVD (o 14,0%), aparat fotograficzny cyfrowy (o 8,2%) oraz sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (spadek o 6,5%).

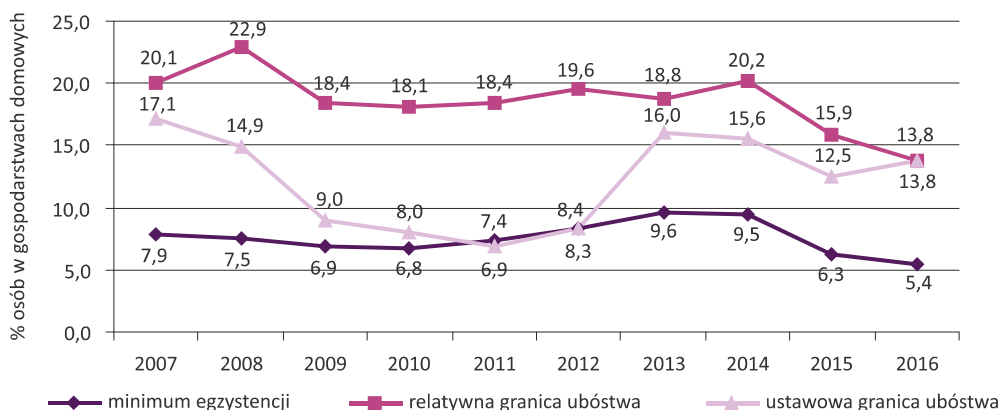
O poprawie sytuacji gospodarstw domowych w województwie kujawsko-pomorskim świadczy nie tylko wzrost dochodów i wydatków ale również obniżenie wskaźników obrazujących zasięg ubóstwa. W 2016 r. odnotowano spadek zasięgu ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji) oraz ubóstwa relatywnego. W analizowanym roku w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego żyło 5,4% osób (było to o 0,9 p. proc. mniej niż w 2015 r.) a poniżej relatywnej granicy ubóstwa 13,8% mieszkańców województwa (o 2,1 p. proc. mniej niż w 2015 r.). W 2016 r. stopa ubóstwa ustawowego wynosiła w województwie kujawsko-pomorskim również 13,8%, ale w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 1,3 p. proc.

**Relatywna granica ubóstwa** – 50% średnich wydatków (ekwiwalentnych) gospodarstw domowych,

Tzw. **ustawowa granica ubóstwa** – kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej,

Poziom **minimum egzystencji** obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS) – jako granica ubóstwa skrajnego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

**ZASIĘG UBÓSTWA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W LATACH 2007-2016 WEDŁUG PRZYJĘTYCH W DANYM ROKU GRANIC UBÓSTWA**



**Autor opracowania:** Marzena Leszczyńska, Magdalena Poreda

**Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa:** Anna Nakielska, Jacek Pruski

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Małgorzaty Rybak

**Informatorium:** e-mail InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400